

OBS: Der er punkter i interviewet der ikke måtte citeres, af den grund indgår de ikke følgende bilag.

Rapport 1: Rapport 1 Socialt udsatte borgeres rumlige adfærd i Odense:

1. I rapporten nævnes der, at mangfoldighed i byrummet fremmes i nogle europæiske byer (s.5) - kender du specifikke eksempler på lignende forsøg eller initiativer i Danmark eller andre byer?

- I Amsterdam og i Barcelona har man haft initiativer i den her retning. Det har været ret enestående. Der er noget med Orange County i Los Angeles, det er et eksempel hvor man også har ladet hjemløse eller følsomme borgere bære GPS-enheder i gennem en tidsperiode. Det har været væsentligt mere udfoldet end det vi lavede her. Det handlede ikke så meget om ordentlig adfærd, men om at kunne fotografere ting de kunne lide og ting de ikke kunne lide og det er den form for digital inddragelse.

2. I projektet lægges der vægt på det etiske aspekt i databrug og der var jo en protokol for datahåndtering i projektet, hvor nogle klare regler skulle overholdes (s.8). Ved deltagelse i projektet, modtog de frivillige brugere tre madbilletter til varmestuen (s.9) - Ved du, hvorfor der blev valgt at give dem en "betaling" på den måde?

- Det var for at sørge for der kom respondenter nok. Det var før vores tid at den procedure blev brugt, det var derfor. Hvordan det ville have gået uden, ved jeg ikke. Det er relativt normalt når man spørgeskemaundersøgelse og GPS undersøgelser, så udlodder man eller anden pris eller gør et eller andet. I det her tilfælde der er det ret åbenlyst. Der viste sig for at der var andre grunde at folk var med i forsøget.

Tror du at deltagerne, virkelig var klar over, hvordan deres data blev behandlet/anvendt? Især fordi at de er socialt udsatte, tænker jeg, at det er muligt, at de ikke har de samme ressourcer eller muligheder for at forstå, eller få et velinformeret indblik i, hvad GPS-tracking og brugen af deres data egentlig handler om.

- Det er en fuldstændig rimelig betragtning. Jo de fik fuldstændig indsigt i, dem der var der på den dag vi havde workshoppen, der satte vi alles vores kort op og viste vores data frem. Der kunne de lave et forsyn for sagen. De svageste af de her borgere de har haft en dårlig mulighed til at vurdere *hvad betyder det her egentlig for mig*. Og de er villige til hvad

som helst for at få et måltid mad. Men når dem vi snakkede med, dem der mødte op, de var påfaldende bevidst om hvad der foregik. I sådan en grad at vi spurgte dem *kan du genkende den her rute? Hvorfor tror det her på kortet ser ud som det gør?* Det var de meget bevidste om, et eksempel var at vi bemærkede at de meget går på de store veje rundt om bykernen, de går ikke gennem bykernen. Nummer to årsag, hvorfor ser vi det her billede, der var to grunde, den ene det var det forventelige *vi bryder os ikke om at blive kigget på, vi bryder os ikke om at være i vejen, vi føler vi er til last for samfundet det bryder vi os ikke om, derfor går vi steder hvor folk ikke kan se os.* Den mere overraskende var der er nogle meget (utydelig) gader, nede i syd ud af Århus, der var der helt klart nogle bevægelsesmønstre omkring den vej, stor og grim ubehagelige vej med kraftig trafik. Hvorfor går i her, hvorfor går i ikke i hakket længere inde ved villa-kvarteret, der er dejligt og fuglene synger. *Hvis vi går på de stille veje, så kommer der nogen med tonede ruder og banker os.* De var skide bange for banderne udefra Vollsmose. Og det var simpelthen det der var der var deres argument. De var jo allesammen misbruger på den ene eller anden måde og de skyldte allesammen penge til nogen, og de vidste alle sammen omkring en (utydelig) der havde fået deres penge, og de var pisse bange simpelthen. Det gik igen og igen og igen omkring deres holdning til overvågning at de var bange. Og de meget tit så overvågning som en måde at føle sig beskyttet på. Det klassiske eksempel var så at der var et bord-bænke sæt inde i byen et sted, hvor der var et hold af de her udsatte borgere hvor de sad og drak kaffe eller hvad de nu lavede på det sted. Og det havde de haft i mange år, og på et eller andet tidspunkt af forskellige årsager var der blevet sat overvågningskamera op, som stod lige over dette bord. Det var så hvad det var. Men så flyttede kommunen på et tidspunkt bordet, de skal bruge den plads til at parkere biler på eller noget. Så klager de hjemløse sig over de vil have kameraet med. Det siger noget om det syn vi har på overvågning, jeg er fuldstændig med på det farlige i det og jeg er med på vi skal passe rigtig rigtig meget på med hvad vi gør med personfølsomme data. Jeg forsøger ikke at tale overvågningssamfundet op. Men vi må også observere at der er rigtig meget sikkerhed at blive overvåget, som kan blive betragtet positivt. Et klassisk eksempel fra TV, umiddelbart efter skyderierne ved Krudttønden, der var der en journalist fra DR der var kvik nok til at stille sig ind på Kultorvet og interview folk. *Prøv lige at kigge rundt her, der er 12 overvågningskamera, hvordan har du det egentlig med at blive filmet i hovedet når du går ned over pladsen.* Dem så alle sammen blev sendt i fjernsynet sagde så *det fint, vi føler os trygge.*

Jeg snakkede med min datter, som nok er på jeres alder, hun har fortalt en af de ting man gør om natten når man som ung kvinde går inde i byen, og man føler at der er et eller andet der er

ubehageligt, så finder man et kamera, så går man over og stiller sig i nærheden af det kamera. Den her ide med at overvågning er det her et sort panoptikon samfund, den holder ikke 100 procent. Det var noget at det vi fik af vide ved at snakke med de her mennesker. Så jeg vil sige, da de var meget bevidste om det og de var bevidste om at vi aldrig kommer til at vise hvor de bor. Vi klipper alt data væk der er nærmere xx meter fra hvor i bor, vi har klippet data væk der har haft ophold henover natten. Vi gjorde mange ting for at (utydelig), og til sidste lavede vi de her Cornell maps frem for at vise prikker. Der er ikke en prik i hele rapporten, det bør der ihvertfald ikke være, der er ikke nogen individer.

Men det er meget sjovt, at der er et af der billeder der viser hvor de opholder sig meget, hvor prikkerne de er langt ude fra centrum.

- Ja, det er godt ude mod Voldbro og ude til vestenden. Det havde faktisk også den effekt at lige præcis det sted, det var lidt i planen at man giver data blandet brugt til som argument for at der skulle laves et værested der ude. Det blev oprettet umiddelbart efter. Den meget store koncentration der er inde i bymidten det fordi varmestuen. Der er et tohovedet monster, længst mod øst er mest koncentration det er varmestuen, også er det en lidt længere ind mod centrum mod vest, det er et nyoprettet sted, der blevet lavet et par år før vi startede her. Det ude ved Voldbro, det var en speciel case, det var nok den ting der overraskede vores klienter inde ved Kommunen mest. Altså det at der var så mange der transportere sig helt ud fra Voldbro til varmestuen, for at få mad og for at få metadon, socialt nærvær. Der er jo trods alt 4-5 kilometer, så det er ikke ingenting.

3. Der nævnes, at ca, 68% de optagede punkter, blev filtreret fra grundet dårlig kontakt til GPS-satellitterne (s.12), som blev vurderet med HDOP (s.13) - er det almindeligt for GPS brug eller havde det noget at gøre med de specifikke GPS-enheder, som anvendes i projektet? Kunne der gøres noget for at undgå, at så stor en del af punkterne, blev taget fra?

- De GPS'er vi brugte var mildt sagt ikke særlige gode. De havde en meget dårlig HDOP i forhold til andet udstyr jeg kendte til. Jeg var mildt sagt ikke imponeret over det. Nu om dage, og her 4-5 år efter, det i kan lave på jeres telefoner er bedre. Nu om dage ville man aldrig have gjort det sådan, der ville man have delt mobiltelefoner ud i stedet for. Der er massere af andre ting man kan gøre, du får en ny telefon for at være med i forsøget. Normalt ser jeg at man på en åben mark og clear sky kan regne reelt med en plus minus 5-10 meter. Og det der står på kassen at det er en 1-2 meters det holder ikke i byretten. Jeg har lavet

forsøg hvor jeg har haft min telefon klistret på min bil en hel dag hvor jeg har været på arbejde også kigget på det punkt sværm der kommer ud af det og det er altså plus de 10-20 meter. Det var også med clear sky, endnu værre når i går under træer i parker og endnu værre når det er mellem byen, så får du en helt masse multi (utydelig). Det var en med en håndholdt enhed, det er den samme type GPS der sidder i de fleste telefoner. Når i oplever at i er på google maps, går lige på vejen så det er fordi der er snydt. Så snapper systemet sig ind på den nærmeste vej. Jeg vil ikke kalde det snyd, men måden at lave et bedre produkt. GPS i den form vi har nu, med de satellitter vi har nu, vil mit reelle bud være plus minus 10 meter.

Hvis den centrerer en ind på vejen, hvordan finder den så ud af hvor på vejen man er henne?

- Det ved jeg ikke. Men man skal ikke regne med at man med en GPS-undersøgelse kan afgøre om folk går på den ene eller anden side af vejen. Man kan lave et rutevalg og man kan lave et opholds registrering. Man kan ikke se om cykelsti lister gøre ind eller udenom hinanden på cykelstien det er out the question.

Hvis man ville lave det i dag for at undgå det, så ville man bare bruge mobiltelefoner.

- Det ville ikke gøre det ret meget bedre. GPS kan sagtens bruge til ruteoptimering og til rotering, men ikke til mikro adfærd. Om man har siddet på den ene eller anden side af bordet på bæk plads, det ville man ikke kunne på GPS. Cyklister ruter kan man sagtens.

4. I rapporten nævnes der at resultaterne ikke er repræsentative da alle gps'erne blev uddelt samme sted, og inden for et begrænset tidsrum (s.17). Der nævnes at for at få et mere repræsentativt resultat skulle der være en lige fordeling i alder, køn og sociale problemer. Hvilke andre sociale problemer menes der her, og ville de have samme gavn af GPS tracking som hjemløse har?

- Hjemløshed er et resultat af et socialt problem. Der er stor forskel på folk der er psykisk syge, folk der er alkoholiker, folk der er heroinmisbruger. Hjemløshed kan skyldes alt muligt, altså det er jo ikke et socialt problem men en sammenrend af frygtelige mange problemer og forskellige problemer. Og alt efter hvad det er for et slags problem man er ramt af, så vil ens rumlige adfærd være forskellig. Hvis man er mani-depressiv og af den grund var røget ud af arbejdsmarkedet og af den grund var hjemløs, så ville ens ruteadfærd, rumlig adfærd være anderledes. Jeg tror ikke vi har nogen mani-depressive med i vores forsøg her. Hvis vi havde

angstneurotiker med, dem har vi nok hellere ikke med i forsøget, de sidder jo derhjemme. Hvor dem der er heroinmisbruger, har nogle ganske bestemte de går af.

(Næste del måtte ikke citeres)

Vi kom i konflikt et par gange, for vi måtte i princippet ikke sige til kommunen, hvad vi kunne se om individer. Vi burde ikke reportere kriminalitet eller hvis vi kunne se noget der helt åbenlyst var galt. Det var jo kommunen der gav os data, det var jo deres data, så det kunne vi ikke så godt skjule for dem. Vi opdagede et sted hvor der var nogen der var begyndt at overnatte, hvor de ikke burde være. Det havde den konsekvens, at de kommunale medarbejder, de meldte det ikke til politiet, men de tog ud og snakkede med de her folk på at finde ud af hvad de kunne hjælpe dem med. Det havde også en positiv opsøgende effekt på den måde.

Den mest interessante historie som jeg kan referere fra, var at på et tidspunkt da vi var på den der workshop, jeg stod bare og viste kort frem, og der kom forskellige folk forbi og fik kaffe og vi snakkede og fik wienerbrød og de spurgte om jeg kunne pege på nogle steder, det var chit chat. Og hver gang der spurgte jeg dem også *sig mig engang hvorfor gjorde i egentlig det her*, som i også startede med at spørge om. Jeg vidste godt det var det med mad billetterne, var der nogle andre grunde til det? Var det fordi i synes det var sjovt eller det jeg har oplevet før at folk går med GPS, i gamle dage 10 år siden det at være med i GPS forsøg, var sådan woow mand. Et svar som jeg fik, som jeg slet ikke havde regnet med, som jeg stadig vil synes er interessant. Det var at der var en fyr der sagde han skulle være helt ærlig, så ham og nogle af gutterne, de havde et bestemt sted de gerne ville have et værested, de ville gerne have en bæk og nogle borde, så de har simpelthen aftalt at gå med i det her forsøg og sætte sig hen på det der sted hver eftermiddag, med GPS'en i rygsækken. Så ikke kom og fortæl bare fordi man er social udsat så man ikke med på den digitale virkelighed. De var fuldstændig bevidste, de vidste udmærket hvad det her betød og de vidste udmærket hvad de kunne bruges og misbruges til. De valgte med fuld overlæg og knæk vores data, respekt. Man kan under ingen omstændigheder konkludere noget som helst kvantitativt ud fra 60 respondenter, det går ikke. Vi kan bruge det kvalitativt, vi kan se nogle mønstre, vi kan tolke nogle løsninger, vi kan tage nogle delkonklusioner som så kan prøves af **(22.39 - tilføj derfra)**

Det var et yderst interessant eksempel på at det giver en stemme og det er lidt det der gør at, det står nok også i rapporten, at et aspekt at overvåge samfundet som vi ikke har været vant til at se på.

5. Der nævnes også, at resultaterne ikke er repræsentative, fordi at de kun udgjorde brugere fra varместuen. Hvorfor blev der ikke valgt at inkludere brugere fra andre steder til at starte med?

Det ved vi ikke. Altså det var kommunen.. det var fordi det var deres største varместue, deres største centralt sted de havde. Problemet er også lidt med typen af socialt udsatte, at man vælger jo også man biaser ved kun at vælge dem der kommer ud, hvis man havde ladet de opsøgende medarbejder spørge folk derhjemme om måtte give dem GPS'er eller dem som ikke kom ud, så ville man få et lidt mere socialt billede. Også tror jeg også i øvrigt at Odense, er det varместuen, der er ikke andre af samme karakter. (utydeligt) ... så var det der det skulle foregå. Man ved hvem de er, de er på kommunes lister. Kommunen ved godt hvem de opsøger, hvem de uddeler metadon til, hvem der er på bistandshjælp. Kommunen har jo fuldstændig styr på det. Der var 400 i alt i Odense på det tidspunkt, og kommunen kendte navn, adresse og CPR-nummer på dem allesammen. Og dem kunne man så gå til og sige helt ærligt vi har spændende ting i gang kunne du tænke dig at være med i det. Også kunne man på det fange flere folk mere dækkende. Jeg forstår godt logistikken i det og hvis man ikke er interesseret i de kvantitative dyder ved sådan nogen data, så er det et udmærket billede.

Advocacy planning, at man laver planlægning der går ud for at advokere for nogle der ikke har en stemme. Det er et planlægning begreb, jeg tror faktisk det er Orange County det bliver indført, det blev hypet dengang for at være en advocacy. Det at man direkte sætter et planlægningssystem op, en planlægningsprocess, en designprocess og man direkte går ind og siger vi er nødt til at gøre noget her folk har det skidt og de kommer jo ikke og taler til os. De hjemløse og Hus Forbi de har det sku svært nok i forvejen, de går da ikke til borgermøder, og sidder der og lugter dårligt sammen med alle de fine fruer fra Hellerup, det gør de jo ikke. Og derfor er man nødt til at gå ind og gøre noget aktivt, for at tale deres stemme.

Rapport 2: Evaluering af digital borgerinddragelse af socialt udsatte

6. I denne rapport nævnes der, at projektets frembragte data er “blot i stand til at vise, hvordan de eksisterende rammer former de socialt udsattes liv i byen. Det giver ikke noget billede af, hvordan de socialt udsatte gerne ser deres rammer i fremtiden.” (s. 24). Hvordan, tænker du, at man kan give et billede af sidstnævnte (fx interviews?)?

- Det er stadig meget passivt at gøre det som interviews, hvis man skal have et bedre billede af hvordan de her folks liv er så skal man jo følges med dem. Mere over i det der hedder

aktionsforskning, man går ud og lever med dem ligesom man før i verden tog ud og levede med forskellige folkeslag for at forstå deres kultur og sociale liv. Så var det også en måde man kunne lære noget mere om de her folk. Hvis det direkte skal være radet ud i hvordan får vi laver en bedre hver verden og hvordan får vi os designet ud af det her problem, co creation tilgange som man har med design at gøre, i design samling land arkitekter, jeg underviser i, der er co creation et af de ord man møder igen og igen. Det kan bestå af at man direkte skaber det man skal bruge sammen med dem der skal bruge det. Der var faktisk den lille side biks til varместuen som jeg nævnte nede ved banen, den næststørste hotspot i forsøget. Den var lavet delvis med med de udsatte, vi har den her plads vi skal bruge et sted hvor i kan være i løbet af dagen, og der skal være et toilet, der skal være sådan og sådan. Hvordan skal det se ud? Hvad vil i gerne have? Så siger de vi gerne have sådan, så siger man skal være prøve det her, og det. Det var hele det at co kreere de byudstyr som man installere til de her folk. Lidt mere abstrakt, hvor sådan nogle steder skulle være, hvor i byen skal det være, der kan man jo ikke gå rundt med nogle enkelte og sige skal det være her og her. Men der kan man for eksempel det vi gjorde, med at kigge på kort og få dem til at sige noget, og holde sin kæft og stille sig lidt i baggrunden, mens de tegnede på kortet. Det ville så lidt mere abstrakt i planlægning hvor co creation i højere grad, ihvertfald i min optik, retter sig imod direkte skabelse af et design alternativ.

Der har vi så måske bare et problem at man ikke kan spørge mange mennesker..

Ved alle de her kvalitative metoder der er antallet af respondenter begrænset, den store trade off mellem kvalitativ og kvantitativ det er vil man gerne have in depth informationer få eller vil man have overfladiske monterbare informationer mange. Og der kan tales for og imod begge dele. Jeg er uddannet op i det ene træ men samtidig respektere det andet. Hvis jeg selv havde lavet for grunden af så ville jeg nok have gjort det på en anden måde. Hvis hovedmålet med det her var at samle data ind, og skabe et nogenlunde dækkende billede af hvad der er et godt byrum og hvad der er et dårligt byrum, for social udsatte, så ville jeg muligvis stadig bruge GPS på en eller anden måde, men jeg ville have brugt meget mere tid på kvalitativ gennemgang, en tilstedeværende form for forskning. Vi er ude i noget der er så subtilt hvad social konstellation angår at man ikke kan måle sig fra (utydeligt) så skulle man være hardcore økonomisk hvis man mente det. Man skal bruge begge dele, man skal være overbevisende for teknik og miljøudvalg formand så skal man nogen gange komme med nogle hardcore data, og sige det her bliver brugt dobbelt så meget som den fodboldbane du lige foreslog vi skulle opgradere for 50 millioner. For 10 millioner kan du ramme dobbelt så

mange her, sådan nogle tal er jo meget svære ikke at have respekt for i politisk debat. Det er derfor det der hedder evidensbaseret, at et evidensbaseret design kommer højere og højere op efterhånden som mange ting bliver gjort, hvor det er det målbare kriterier ligesom får det sidste ord. Og det er igen det er det træ jeg sidder i, jeg måler veje og beregner, modulere, det er fordi det er det jeg kan. Men det er ikke fordi jeg ikke har respekt for det andet, i det her tilfælde var det klokkerent, vi forstod så lidt af hvad der foregik, man forsøger at måle på noget man ikke forstå noget som helst om, det fuldstændig åndsvagt, det er præmaturligt at putte GPS'er i lommerne på de her folk før man vidste noget mere om hvad de i virkeligheden mente. Oplægget fra kommunen side var, hvad kan vi egentlig få ud af at bruge GPS, snarere end at stille spørgsmål om, vi vil gerne vide noget om hvor i byrummet sådan og sådan.

7. Det har ikke så meget med rapporten og projektet at gøre, men vil kunne godt tænke os at høre dit bud på, hvorfor der kun er 14% af deltagerne fra varместuen, som ikke har en bolig. Hvorfor kommer de resterende 86% til varместuerne på trods af at de ikke er hjemløse som sådan?

- Det gør de for at få metadon, for at få ordentlig varm mad, for at social kontakt. På varместuen var der også en socialrådgiver, som kunne hjælpe dem hvis de havde nogle problemer med myndighederne, forsikring eller hvis de var bange, hvis de havde brug for kontakt til politiet og massere af gode grunde til de her varместuer har et meget (utydeligt). De endnu svære ramt, de virkelig psykisk syge de er jo så et andet sted. Dem der ikke er indlagte men stadig, de kommer ikke på varместuen hvis de ikke er socialt neurotiske. Deres sygdom står netop af at de ikke kan komme ud. De kan ikke være sammen med andre mennesker. Deres rumlig adfærd er tilgængelig til at overskue og næppe noget man kan måle med GPS.

8. Tror du at samme fremgangsmåde, kan være nyttig brug til fremtidige undersøgelser af hjemløse, i forhold til indsamling af data og måden den håndteres på efterfølgende?

Absolut. Helt klart. Man skal måle på folks bevægelsesmønstre og ikke kun have et tal for hvor mange der er på et bestemt sted. Man skal vide hvilke routere folk tager over en plads eller gennem en by eller hjem fra arbejde, så er en GPS stort set den eneste mulighed

der er. Vi har lavet forskning i cyklisternes rute adfærd, hvor meget længere vil en cyklist kører for ikke at skulle lave et venstre svning og hvor meget længere vil en cyklist kører for at være på en cykelsti end ikke at være på der. Der lægger GPS lige til højrebenet.

Men du mener at der er meget mere brug for kvalitativ eller at det er lige så vigtigt

- Det er meget omkring den her sag, men snakker vi omkring lastbiler flåder op omkring i Europa, så har vi ikke brug for særlig meget kvalitativ viden, men snakker vi om et fænomen der er så socialt subtilt som det her er, så vil jeg mene, det står også højt og larmende i rapporten flere steder, at vi dybest set er i tvivl om metoden fordi det var den vi fik som forudsætning. Jeg ved da kommunen fik meget ud af det, på den måde blev det brug til noget. Som sagt var der også nogle konkrete ting der blev gjort, som konsekvens udløber vores arbejde.

I lavede lidt en interview stil ved de workshop der var

- Ja det gjorde vi, læg mærke til det var noget vi gjorde bagefter. Jeg ville nok gerne have haft lidt mere hånd i respondenterne før forsøget gik i gang. Vi fik et par rapporter ud af det og havde det egentlig sjov. Jeg havde en specialestuderende der skrev om det, den rapport kan i måske også bruge. Hun brugte kun de gamle data, de ikke opdaterede data. De data jeg kasserede. Men det kan godt være hun har nogle referencere som i kan bruge.

9. Kan du forestille dig, at andre kommuner end Odense vil kunne have samme vision om at kunne inkludere de hjemløse mere?

Det er meget omkring den her sag, men snakker vi omkring lastbiler flåder op omkring i Europa, så har vi ikke brug for særlig meget kvalitativ viden, men snakker vi om et phenomenon der er så socialt subtilt som det her er, så vil jeg mene, det står også højt og larmende i rapporten flere steder, at vi dybest set er i tvivl om metoden fordi det var den vi fik som forudsætning. Jeg ved da kommunen fik meget ud af det, på den måde blev det brug til noget. Som sagt var der også nogle konkrete ting der blev gjort, som konsekvens udløber vores arbejde.

10. Blev dataen brugt til noget i kommunen?

- Det ude i Voldbro, det værested det blev lavet derude det kom umiddelbart efter og det var noget af det vi snakkede en del om da vi snakkede med kommunen. Jeg kender ikke den

kommunale retmæssighed i det. Det kan være med til at inspirere, og etablering af nye væresteder. Lad vær at gå for konkret ind i Odense sagen